

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Notesbog 11

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2001 , s. 13r. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-not11-txt-shoot-id144570b3-9763-4b38-b586-820b2ee18b98.pdf> (tilgået 16. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden. [Læs CC0-erklæringen](#)

Das geradezu Seiende var det altsaa hvorfra d. p. Ph. gaaer ud. I d. n: Ph. er det den forud for Seyn gaaende Tænken, hvorom Alt dreier sig; i den p. er Seyn forud for Tænken. Man kunde ogsaa kalde dette geradezu Seiende det nothwendig Seyende, men dette Udtryk er i den nyere Ph. saa ofte uden videre bleven identificeret med Begrebet Gud, at det af den Grund ikke er tilraadeligt at bruge det, man tænker i Almdl. derved paa et Noget, hvilket der ved et foregaaende Begreb bliver paalagt Nødv: til at existere, for et saadant bliver Gud anseet. Men ved das blind Seyende forstaaes det som er uden alt foregaaende Begreb. Nu bruges dette Udtryk uden videre om det høieste Væsen. Det høieste Væsen kan kun være det nødvendigt existierende, men Gud er ikke blot das nothwendig Seyende, men han er das nothwendig nothwendig-Seyende. Dette viser Forskjellen fra das blind Seyende, der blot er det einfach nothwendig-Seyende. – det beviser imidlertid ikke at han existerer. det nothwendig Seyende ist allein des hochsten Wesens Seyn-Konnen. Man kunde herimod indvende den gl. Sætning: in deo nil potentiale. Dertil maatte man svare, her er ikke Tale om Guds Natur, efter sin Natur er Gud lutter Virkelighed, men om Existents. her er ikke Tale om Potens der gaaer over i Seyn, men om purus actus, det sidste Existiren-Könnende er selv Potens, der altsaa ikke har Seyn efter sig, men forud. – das geradezu Seyende kunde man ogsaa kalde das nothwendig Seyende. Det behøver ingen Begrunding og tillader det end ikke, er uafhængigt af al Idee. Den p. Ph. lader Begrebet falde og afløser sig fra d. n: Ph., og kunde saaledes godt begynde uden d. n: Ph., saaledes som Spinoza begyndte med det uendeligt Existerende. Et Forhold til Fornuften har nu dette geradezu Existierende, er nu dette g: Ex: er det Idee, Begreb? Tager man Idee i den Betydning, hvori den maa tages i den n: Ph., hvor den er das gewollte, saa er dette geradezu Ex: ikke Idee; i en anden Forstand er det Idee, forsaavidt det Intet »behauptet«. Man kan ikke udsige Existents om det, fordi det er selve det Existerende, det er οὐτῶ[ς] το οὐ, naar man tager οὐ ikke som Substantiv men verbalt, Seyn kan ikke bruges attributivt om det. Man kan erindre om det gl. Indiske at det weder ist noch nicht ist., det [er] et reent quid, intet quod. Det er Fornuft-Begreb, men et saadant, der nicht sich Seyn vorsetzt, sondern Seyn sich. aposteriori faaer Fornuften det til sit Indhold; men det er det uden for Fornuften satte., ekstatiske. Das unbedingt Seyende har ingen Betingelse uden den negative, at Fornuften lader sig (sich laßt), i den n: Ph. er Fornuften den sig selv betragende sig selv objektive. Det er det ubetingede Fornuft-Begreb og gaar over til Tænken; det er det umidd. Fornuft-Begreb. – Kant sagde, at det den ældre Metaphysik vilde var ved en Slutning at bevise en Tings nødv: Existents; men det var en Umulighed. Deri har han fuldkommen Ret. – Man har spurgt om man om Etwas existierende kunde bevise at det er et nødv: Existerende, det er taabeligt spurgt; thi i Etwas har man allerede nævnet et Enkelt. – Das blind Seyende og Begrebet staaer vel altid i Forhold til hinanden, saaledes som det jo allerede viser sig ved Forholdet mell. n: og p. Ph.; thi den n: Ph. ender i Begrebet og den p. begynder med das blind Seyende. – Das bloß Seyende er den absolute Transcendents; men

Transcendents er altid relativ γ : med Hensyn til noget Andet. Nu maa man vel erindre, at vi sætte det vor aller Idee, vi sætte ikke Ideen først og søge da at komme dertil, det var den ældre Metaphysiks Transcendents; dette er en relativ Transcendents og usand; vor Transcendents er absolut og saaledes ingen. Har jeg først gjort mig immanent, saa er det transcendent at gaae over til det absolute Seyn. Kant forbyder Fornuften ved Slutningen at naae til denne Transcendents, men han forbyder ikke og kan ikke forbyde, da Sligt aldrig gik op for ham, fra det nødv: Værende at slutte til det høieste Væsen. Fornuften sætter dette Værende uden for sig for at det kan blive Indhold i den, idet det aposteriori bliver til Gud. – d: n. Ph: har til Indhold det a priori begribelige Seyn, d. p: det a priori ubegribelige Seyn. – Ph. er overhovedet Fornuft-Videnskab. Vil man nu her atter gjøre Forskjel mell. p. og n.; saa kan man sige, i den n: er Fornuften kun i sig selv (dette kun er jo aabenbart en negativ Bestemmelse); i den p: har Fornuften et Forhold til det virkelig Værende. Fornuft-Videnskab brugt om den n: Ph. bruger man i materiel Forstand, forsaavidt Fornuften er selve dens Stof og Materie; om den p: Ph. da er det mere i formelt Forstand.